

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm XII. Cùm quidam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

Nibil tamen postea amplius ab Ecclesia, nec pensionem augere potest.

2. *Promissio census facta patrono ante præsentationem, & cum ordine & pacto præsentationis consequenda, Simoniacæ est, redditus præsentationem seu institutionem nullam.*
3. *Etiã periurium assertorium, si sit de re graui, inter crimina valde grauia & depositionem merentia numeratur.*

I Aduertendum. Quòd Patronus, qui Ecclesiam fundat, ædificat, aut dotat, pensionem annuam sibi ex ea soluendam cum Episcopi consensu referuare possit. *c. Præterea. 23. de Iure Patronatus.* Postea verò nihil exigere potest ab Ecclesia, nec pensionem augere. *cap. Prohibemus. 7. de censib.* aded, vt tametsi Clericus beneficiarius juret se pensionem maiorem soluturum, pro irritò habendum sit iuramentum, quippe factum in detrimentum Ecclesiæ, & contra Generalis Concilii prohibitionem. *c. Prohibemus. c. Grauis. 13. iuncta. gloss. verb. absoluit. eodem tit.*

His adde, quòd si promissio census facta sit Patrono ante præsentationem, & cum ordine & pacto expresso, aut tacito præsentationis consequendæ, Simonia committitur, & ided ipso iure irrita sit promissio seu institutio præsentati. *c. Cùm Clerici. 6. de pactis & notat. Abbas. hic. n. 3.*

Oritur autem hinc difficultas, cùm iuramentum istud augendæ pensionis iuramentum non obliget ad obseruationem eius, cur Clericus iste, tanquam periurus, puniatur, & ab Ecclesia remoueat.

Respondeo, hâc obiectione ostendi, quòd Clericus iste periurium promissorium non commiserit, huius enim periurii malitia in eo consistit, quòd iurans promissionem iuratam implere negligat, id verò locum nõ habet, si iuramentum obligatorium non sit, siue impleri non possit, aut saltem non debeat. Verumtamen Clericus iste censetur commisisse periurium assertorium, cuius malitia in hoc consistit, quòd quis mendacium, aut falsam assertionem suam iu-

ramento sciens confirmat, at verò si quispiam duo contraria, aut contradictoria iuratus asserat, videlicet se pensionem maiorem daturum, & pensionem maiorem non daturum, is contineatur alterâ vice mendacium dixisse, & hoc confirmando per iuramentum, periurum esse, & ided beneficiis iure priuari posse, sicuti docui. *l. 4. tract. 2. c. 14. n. 22.*

Dico autem id esse solùm præsumptionem, quia fieri poterat, vt iurans verè habuerit animum præstandi pensionem, postea verò pœnitens, aut de nouo edoctus quòd iuramentum non obliget, verè iurauit Episcopo se pensionem aucturum non esse, id verò si Clericus ostenderit, à pœna priuationis immunis erit. *cit. 3. c. Grauis. iuncta. gloss. verb. absoluit.*

Not. Vnicum. Etiam periurium assertorium si sit de re graui, inter crimina valde grauia & priuationem seu depositionem merentia numerari debet. *c. Presbyter. 12. dist. 81. s. vlt. 22. q. 1.*

CAPITVLVM XII.

Cùm quidam.

PARAPHRASIS.

Si Episcopus promissionem iuratam violat, tantò grauius in eum aduerti debet, quaptò maiori in dignitate constitutus est, vt alii exemplo eius ad similia pertrahi non possint. Illi autem, qui iurârunt, quòd Patri, Matri, fratri, aut Sorori loqui nolint, vel humanitatis subsidia non afferre, absoluendi sunt ab obseruatione iuramenti, quippe illiciti & irrationabiles, iniunctâ ipsis, ed, quòd malè iurârunt, pœnitentia competente.

SUMMARIVM.

1. *Tanto maius est peccatum, quanto in maiori dignitate maximè Ecclesiasticus peccans constitutus est.*
2. *Multa pecuniaria persone nobili maior, quàm plebeia imponenda, minor autem pena*

b b b

pena

pœna corporalis, neque tunc metienda personarum acceptio.

5. *Juramentum de re illicita, non obligat.*

NOT. I. Tanto maius est peccatum hominis quanto in sublimiori statu ac dignitate præsertim Ecclesiæ constitutus est, idque propter ingratitude & abusum donorum & gratiarum cœlestium, quibus tales homines præveniuntur, partim propter exemplum malum, quo aliis nocent, videri potest *Abbas. hic.* & quæ docui. *l. 1. tract. 2. c. 9. n. 2.*

2. Veruntamen quod ad pœnam attinet, distinguere oportet inter pecuniariam multam, & corporis supplicium; nam multa personæ nobili maior inferri debet, quàm plebeïæ. *argumento. l. Illicitas. 6. ff. de Officio Præsdis. vbi dicitur, quod propter inopiam multa remittenda sit, & additur ibidem. gloss. junctæ. verb. Reprehensæ, tamen si Reus, cui remissio ob inopiam facta est, postea ditior fiat, non esse aliquid ab ipso repetendum.*

At verò pœna corporalis remittitur seu minuitur, si persona nobilis sit, vel in dignitate posita. *l. 2. Vt nemo priuatus. c. vlt. de pœnis.*

Neque verò in his timenda est personarum acceptio, nam quæ secundum se exigua pœna videtur, infamiam aut corporis molestiam exhibens, comparatione personæ dignioris augetur sicuti & pœna pecuniaria seu multa, quæ secundum se parua est; si inopi imponatur, gravis efficitur. *Vt Felin. hic. not. n. 5.*

3. **Not. II.** Juramentum de re illicita, aut bonis moribus repugnante, obligationem non parit. *c. Quarto. 18. hoc. tit. & 56. in 6.* non est obligatorium contra bonos mores præstitum juramentum. Vide quæ dixi. *l. 4. tract. 3. c. 6.* & quæ docet *Abbas. in c. Si uerò. 8. n. 5. hoc. tit.*

CAPITVLVM XIII.

Sicut.

PARAPHRASIS.

R. Prior monasterii iurauit, se in mona-

sterio in quo professus erat, vltorius cum G. monacho non mansurum. Hoc cogno Respondit Urbanus. III. Priori illi ob temerarium juramentum, quod contra professionis fidem & stabilitatis suæ propositum edidit, talem pœnam imponendam esse, vt alii exemplo eius teriti, tale quidpiam facere pertimescant, ipse verò in Claustro, quippe quod abiurare non potuit, stabili proposito permanens pœnitentiam sibi iniunctam exequatur.

SUMMARIVM.

1. *Cum superioris licentia Religiosus extra claustrum degere potest.*
2. *Pœna delinquenti infligitur, vt alià malo deterreantur.*

NOT. I. Juramentum non obligat si sit de re illicita, siue quæ sine peccato præstari nequit. *c. Præcedente.* Huiusmodi erat juramentum istud non permanendi in monasterio, in quo monachus professus est. Veruntamen cum superioris licentia quod Religiosus ex justa causa extra claustrum degere possit, videbis apud *Nauarr. commentar. 2. de regularibus. n. 16. Rodrig. t. 3. reg. 9. 53. a. 3. Swar. t. 4. l. 13. de Religione. c. 7.*

Nota II. Pœna delinquenti infligitur, vt alius sit in timore; siue vt alieni mali exemplo caueat. *l. 1. C. ad. l. Jul. repetund. c. Quia propter. 47. causa. 2. q. 7.*

CAPITVLVM XIV.

Veritatis.

PARAPHRASIS.

Dubitatum fuit, vtum Regis Siciliæ, qui Romanæ sedis feudatarius est, hæredes, postquam vni Pontifici homagium, seu juramentum fidelitatis præstiterunt, successoribus eius iterum jurare debeant. Hanc quætionem Cardinales aliqui deciderunt, quam & Clemens. III. approbat, quod satis sit, si vni Pontifici homa-